

การประเมินหลักสูตรการดูแลเด็กเล็กและการดูแลผู้สูงอายุ
(พ.ศ. 2553) โรงเรียนนวดศาสตร์ บริรักษ์

EVALUATION OF EARLY CHILDHOOD AND ELDERLY CARE
CURRICULUM (B.E. 2553), NAWASAD BORIRAK
NURSING CARE SCHOOL

ผู้วิจัย เสาวนิกา อริยปรานต์¹
อาจารย์ที่ปรึกษา ชาตรี มณีโกศล²
 ศิริพร ชีปนวัฒนา³

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ประเมินหลักสูตรการดูแลเด็กเล็กและการดูแลผู้สูงอายุ (พ.ศ. 2553) โรงเรียนนวดศาสตร์ บริรักษ์ โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบชิปปี้ (CIPP Model) ในการศึกษาองค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านบริบท 2) ด้านปัจจัยเบื้องต้น 3) ด้านกระบวนการ และ 4) ด้านผลผลิต ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ 1) ครูผู้สอน จำนวน 10 คน 2) ผู้สำเร็จหลักสูตร จำนวน 15 คน 3) ผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จหลักสูตร จำนวน 15 คน และ 4) ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 2 คน รวมทั้งสิ้น 42 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย 1) แบบสอบถาม และ 2) แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพวิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ผลการวิจัยพบว่า

ด้านบริบท ครูผู้สอนและผู้สำเร็จหลักสูตรมีความเห็นสอดคล้องกันว่า วัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร และเนื้อหาสาระของหลักสูตรมีสอดคล้องความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีค่าเฉลี่ยสูงสุด

¹ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

³ รองศาสตราจารย์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

ด้านปัจจัยเบื้องต้น ครูผู้สอนและผู้สำเร็จหลักสูตรมีความเห็นสอดคล้องกันว่า คุณลักษณะของครูผู้สอน คุณลักษณะของนักเรียน สื่อการเรียนการสอน สถานที่เรียน และงบประมาณของหลักสูตรมีความสอดคล้องเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านคุณลักษณะของครูผู้สอนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด

ด้านกระบวนการ ครูผู้สอนและผู้สำเร็จหลักสูตรมีความเห็นสอดคล้องกันว่า การบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการวัดและการประเมินผลของหลักสูตร มีความสอดคล้องเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการวัดและการประเมินผลมีค่าเฉลี่ยสูงสุด

ด้านผลผลิต ครูผู้สอนและผู้สำเร็จหลักสูตรมีความเห็นสอดคล้องกันว่า คุณลักษณะของผู้สำเร็จหลักสูตรตามที่กำหนดมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และผู้สำเร็จหลักสูตรและผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จหลักสูตรมีความเห็นสอดคล้องกันว่า ด้านความสามารถในการปฏิบัติงานมีความสอดคล้องเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : การประเมิน, หลักสูตร, การดูแลเด็กเล็ก, การดูแลผู้สูงอายุ

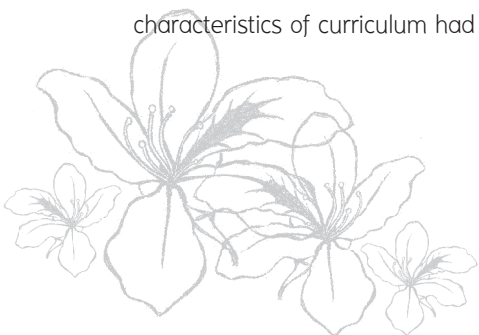
ABSTRACT

The purposes of this research was to evaluate early childhood and elderly care curriculum (B.E. 2553), Nawasad Borirak Nursing Care School. By using CIPP Model, to study in four aspects : 1) context, 2) input, 3) process, and 4) productivity. The populations were 10 instructors, 15 graduates of the school, 15 graduate employers, and 2 administrators. The instruments in this research consisted of 1) questionnaires and 2) interview questionnaires. The data analyzed in terms of frequency, percentage, mean, standard deviation and content analysis.

The results were as follows :

For context aspect, instructors and graduated had the same opinion in overall that objectives, structures and content in the curriculum was appropriate at high level. It was found the objectives of curriculum had a highest mean score.

In input aspect, instructors and graduated had the same opinion in overall that teacher characteristics, the student characteristics, the teaching medias, studying places and budgets in the curriculum were appropriate at a high level. It was found that the teachers' characteristics of curriculum had a highest mean score.

As the process aspect, instructors and graduates had the same opinion in overall that the curriculum management, the teaching management and the measurement and the evaluation in the curriculum was appropriate at a high level. It was found that the evaluation of curriculum had a highest mean score.

In the productivity aspect, instructors and graduates had the same opinion in overall that the graduate's characteristics of curriculum had a high mean score, graduates and graduate's employers had the same opinion in overall that the work skills of curriculum had a high mean score.

KEYWORDS : Evaluation, Curriculum, Early Childhood, Elderly Care

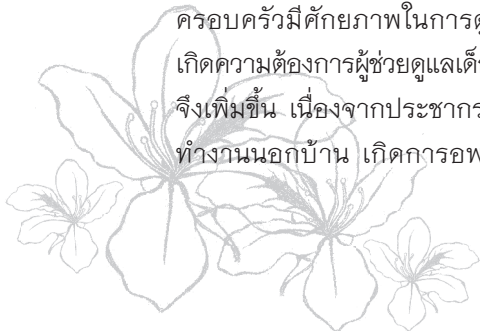
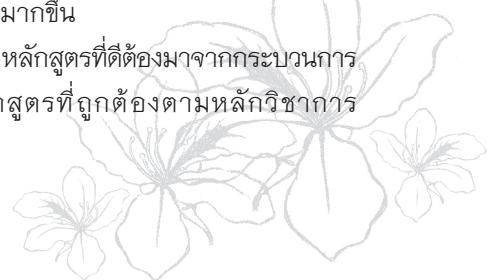
บทนำ

ปัจจุบันความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีและสาธารณสุข ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างประชากรอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะกลุ่มผู้สูงอายุ (อายุ 60 ปีขึ้นไป) คนกลุ่มนี้มีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัดเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มอื่นๆ จากการวิเคราะห์ของสถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดลพบว่า ในปี พ.ศ. 2548 มีประชากรผู้สูงอายุจำนวน 6 ล้านคนเศษ (ร้อยละ 10) เมื่อถึงปี พ.ศ. 2578 จำนวนผู้สูงอายุจะเพิ่มขึ้นเป็น 16 ล้านคน (ร้อยละ 25) เทียบกับเพิ่มขึ้นเกือบ 3 เท่าตัวในเวลาราวๆ 30 ปีเท่านั้น ในขณะที่อัตราการเกิดลดลง (สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล, 2549 : 2) เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจ สังคม และสภาพความเป็นอยู่ในปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไป อย่างไรก็ดีตามประชากรทั้งช่วงวัยเด็กและช่วงวัยผู้สูงอายุถือว่าเป็นช่วงวัยที่สำคัญ และอยู่ในภาวะพึ่งพิง ในขณะที่ครอบครัวมีศักยภาพในการดูแลลดลง ทำให้เกิดความต้องการผู้ช่วยดูแลเด็กเล็กและผู้สูงอายุ จึงเพิ่มขึ้น เนื่องจากประชากรในวัยทำงานต้องทำงานนอกบ้าน เกิดการอพยพย้ายถิ่นไปยัง

เขตเมืองมากขึ้น ส่งผลให้ลักษณะการดูแลในครอบครัวซึ่งเป็นรูปแบบการดูแลเช่นในอดีตเริ่มลดน้อยลง ทำให้ผู้ช่วยดูแล (Care Assistant) หรือผู้ช่วยเหลือคนไข้ที่ได้รับการว่าจ้างมีบทบาทในการดูแลเด็กเล็กและผู้สูงอายุมากขึ้น

ดังผลการวิจัยของ สายหยุด นิยมวิภาค (อ้างถึงใน ศศิธร ชิดนาคี และคณะ, 2554 : 45-56) กล่าวว่า ถ้าประชาชนต้องการบริการทางการแพทย์ที่ดีมีคุณภาพสูง ก็ต้องให้การสนับสนุนส่งเสริมการศึกษาทางการแพทย์ให้ดีขึ้น ซึ่งผลการสำรวจความต้องการบุคลากรของสถานบริการในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขและองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ปี พ.ศ. 2551-2555 พบว่าทุกหน่วยงานมีความต้องการบุคลากรสาขาพยาบาลวิชาชีพมากที่สุด รองลงมาคือผู้ช่วยเหลือคนไข้ และผู้ช่วยพยาบาล (สุนีย์ โยคะกุล และอัฐพร หิรัญพฤกษ์, 2552 : 29) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าบุคลากรในสายวิชาชีพทางการแพทย์มีความขาดแคลนและจำเป็นที่จะต้องผลิตบุคลากรเหล่านี้เข้าสู่ระบบบริการสาธารณสุขมากขึ้น

หลักสูตรที่ดีต้องมาจากกระบวนการพัฒนาหลักสูตรที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ

เกิดการพัฒนาย่อยอย่างเป็นระบบให้ได้มาตรฐานอย่างต่อเนื่อง เป็นการสร้างความมั่นใจให้กับสังคมว่าการจัดการศึกษาของสถาบันมีคุณภาพ ได้มาตรฐานตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และความต้องการของสังคม (ภาวิดา ธาราศรี สุทธิ, 2550 : 193 อ้างถึงใน วสันต์ ปรีดานันท์, 2553 : 43) ซึ่งการปรับปรุงหลักสูตรให้มีคุณภาพนั้น หลักสูตรใดๆ ที่ได้ดำเนินการใช้มาระยะเวลาหนึ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อครบรอบวงจรของหลักสูตร มีผู้สำเร็จการศึกษาออกไปแล้ว มีความจำเป็นที่จะต้องมีการประเมินอย่างเป็นระบบครบวงจร เพื่อนำสารสนเทศมาปรับปรุงหลักสูตรด้านต่างๆ เช่น วัตถุประสงค์ เนื้อหาสาระ การจัดการเรียน การสอน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ สื่อ อุปกรณ์ แหล่งการเรียนรู้ และกระบวนการ บริหารจัดการหลักสูตร ดังนั้นการประเมิน หลักสูตรจึงเป็นกิจกรรมสำคัญของหลักสูตร ทุกระดับ ซึ่งก่อให้เกิดการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลง หลักสูตรให้มีคุณภาพ (มารุต พัฒนาผล, 2554 : 471)

โรงเรียนนวมินทราชินยา เป็น สถานศึกษาเอกชนอีกแห่งหนึ่งที่ได้รับอนุญาต จากกระทรวงศึกษาธิการ ในการจัดตั้งโรงเรียน และให้การศึกษาในหลักสูตรประกาศนียบัตร การดูแลเด็กเล็กและการดูแลผู้สูงอายุ (พ.ศ. 2553) เป็นโรงเรียนนอกระบบ ประเภทวิชาชีพ ซึ่งเป็น หลักสูตรการอบรมระยะสั้น 6 เดือน โดยมี วัตถุประสงค์ให้การศึกษาเกี่ยวกับการดูแล เด็กเล็กและการดูแลผู้สูงอายุ และเพื่อให้ ผู้เรียนสามารถนำความรู้และทักษะที่ถูกต้อง ไปประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากหลักสูตรดังกล่าวยังไม่เคยมีการประเมิน หลักสูตรและการติดตามผลการปฏิบัติงานของ ผู้สำเร็จการอบรมในหลักสูตรนี้มาก่อน จึงเป็น โอกาสอันดีที่จะได้ทำการประเมินหลักสูตร

และนำผลที่ได้มาเป็นแนวทางในการปรับปรุง หลักสูตร เพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาความรู้ ทางด้านการดูแลเด็กเล็กและผู้สูงอายุ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจทำการวิจัยการประเมินเกี่ยวกับ หลักสูตรประกาศนียบัตรการดูแลเด็กเล็ก และการดูแลผู้สูงอายุ โดยนำแบบจำลองชิปปี้ (CIPP Model) ของ สตัฟเฟิลบีม (Daniel L. Stufflebeam) โดยพิจารณาข้อมูลที่จะนำมา ประเมินหลักสูตรใน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านบริบท 2) ด้านปัจจัยนำเข้า 3) ด้านกระบวนการ และ 4) ด้านผลผลิต เนื่องจาก เป็นรูปแบบ การประเมินเพื่อการจัดการที่มีการวางแผน การประเมินและวิธีดำเนินการอย่างชัดเจน และมีลักษณะการประเมินที่ครอบคลุมทั้งระบบ สอดคล้องกับความเจริญก้าวหน้าของการประเมิน ในปัจจุบันที่เน้นความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อติดตามกำกับและพัฒนาผลผลิตสู่เป้าหมาย ที่พึงประสงค์ของสังคมต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

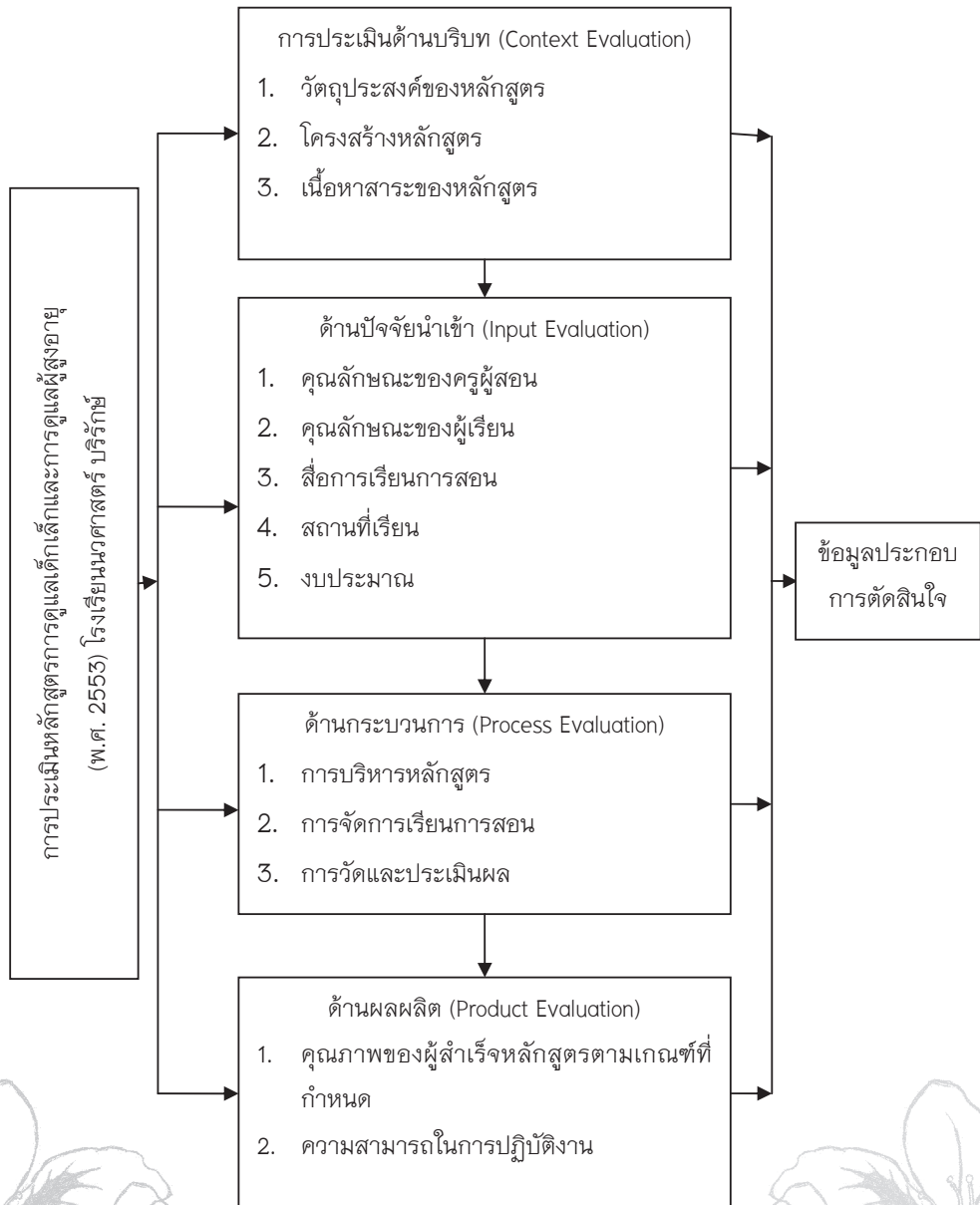
การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ประเมินหลักสูตรการดูแลเด็กเล็กและการดูแล ผู้สูงอายุ (พ.ศ. 2553) โรงเรียนเรียนนวมินทราชินยา บริรักษ์ จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีการประเมินใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมิน หลักสูตรประกาศนียบัตรการดูแลเด็กเล็ก และการดูแลผู้สูงอายุ (พ.ศ. 2553) โรงเรียน นวมินทราชินยา บริรักษ์ ผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้แบบ จำลองชิปปี้ (CIPP Model) ของ สตัฟเฟิลบีม

(Daniel L. Stufflebeam, 1971) โดยศึกษาองค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านบริบท 2) ด้านปัจจัยเบื้องต้น 3) ด้านกระบวนการ และ 4) ด้านผลผลิต ประชากร ได้แก่ 1) อาจารย์ผู้สอน จำนวน 10 คน 2) ผู้สำเร็จหลักสูตร จำนวน 15 คน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

เกณฑ์ในการตัดสินผลการประเมินครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกใช้เกณฑ์การแปลผลคะแนนรวมโดยกำหนดเกณฑ์ระดับคะแนนความคิดเห็นของ มาเรียม นิลพันธุ์ (2553 : 196) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50–5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมสอดคล้องในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50–4.49 หมายถึง มีความเหมาะสมสอดคล้องในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50–3.49 หมายถึง มีความเหมาะสมสอดคล้องในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50–2.49 หมายถึง มีความเหมาะสมสอดคล้องในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00–1.49 หมายถึง มีความเหมาะสมสอดคล้องในระดับน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

ด้านบริบท

ครูผู้สอนและผู้สำเร็จหลักสูตรมีความเห็นสอดคล้องกันว่า วัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร และเนื้อหาสาระของหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีค่าเฉลี่ยสูงสุด

ด้านปัจจัยเบื้องต้น

ครูผู้สอนและผู้สำเร็จหลักสูตรมีความเห็นสอดคล้องกันว่า คุณลักษณะของครูผู้สอน คุณลักษณะของผู้เรียน สื่อการเรียนการสอน สถานที่เรียน และงบประมาณของหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านคุณลักษณะของครูผู้สอนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด

ด้านกระบวนการ

ครูผู้สอนและผู้สำเร็จหลักสูตรมีความเห็นสอดคล้องกันว่า การบริหารหลักสูตร

การจัดการเรียนการสอน และการวัดและการประเมินผลของหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการวัดและการประเมินผลมีค่าเฉลี่ยสูงสุด

ด้านผลผลิต

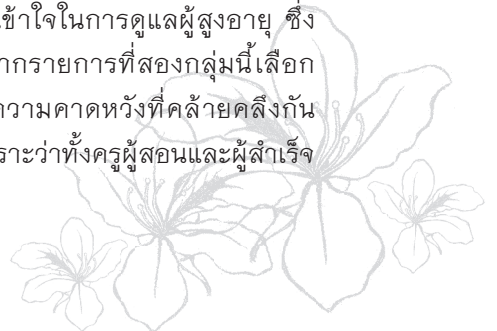
ครูผู้สอนและผู้สำเร็จหลักสูตรมีความเห็นสอดคล้องกันว่า คุณลักษณะของผู้สำเร็จหลักสูตรตามที่กำหนด มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ผู้สำเร็จหลักสูตรและผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จหลักสูตรมีความเห็นสอดคล้องกันว่า ด้านความสามารถในการปฏิบัติงานมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

จากการศึกษาเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตรการดูแลเด็กเล็กและการดูแลผู้สูงอายุ (พ.ศ. 2553) โรงเรียนนวมศาสตร์ บริรักษ์ มีประเด็นที่ผู้วิจัยนำมาอภิปราย ดังนี้

ด้านบริบท

ผลการประเมินด้านบริบทของหลักสูตร พบว่า ครูผู้สอนและผู้สำเร็จหลักสูตรมีความเห็นว่าบริบทของหลักสูตรโดยภาพรวมมีความสอดคล้องเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ซึ่งในรายการที่ครูผู้สอนประเมินสูงสุดในด้านบริบท คือ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจในการดูแลเด็กเล็ก และเพื่อให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญในการดูแลผู้สูงอายุและเข้าใจธรรมชาติของผู้สูงอายุ และรายการที่ผู้สำเร็จหลักสูตรประเมินไว้สูงสุด คือ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในการดูแลผู้สูงอายุ ซึ่งเมื่อพิจารณาจากรายการที่สองกลุ่มนี้เลือกมีลักษณะของความคาดหวังที่คล้ายคลึงกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าทั้งครูผู้สอนและผู้สำเร็จ

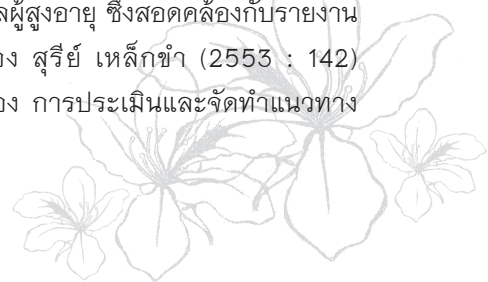

หลักสูตรต่างมีความคาดหวังถึงผลสัมฤทธิ์ของการเรียนที่เหมือนกันนั่นคือ ผู้เรียนมีองค์ความรู้และทักษะในการปฏิบัติงานด้านการดูแลเด็กเล็กและผู้สูงอายุ และเมื่อสำเร็จหลักสูตรไปแล้วสามารถที่จะใช้ทักษะวิชาความรู้ที่ได้เรียนมาในหลักสูตรไปให้การดูแลและช่วยเหลือแก่เด็กเล็กและผู้สูงอายุเหล่านั้นได้ตามความมุ่งหวังของหลักสูตร ซึ่งขัดแย้งกับการศึกษาของ คิริพันธ์ สุวตั้ย และคณะ (2553 : 47) ที่ศึกษาการพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพผู้ช่วยดูแลผู้สูงอายุ พบว่าหลักสูตรที่มีอยู่ในปัจจุบันไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้สูงอายุที่มีความเจ็บป่วยเรื้อรัง มีภาวะช่วยเหลือตัวเองลดลงและต้องการการดูแลระยะยาว จึงควรมีการปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภคโดยระมัดระวังการก้าวล้ำในวิชาชีพอื่นๆ เช่นวิชาชีพพยาบาล แต่อาจเปิดช่องทางให้มีหลักสูตรเรียนรู้เพิ่มเติม เช่น อาจเป็นหลักสูตรต่อเนื่องที่เทียบเคียงได้กับหลักสูตรผู้ช่วยเหลือดูแลผู้ป่วย ที่รับรองโดยสภาการพยาบาล เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้และทักษะในการดูแลผู้สูงอายุที่เจ็บป่วยได้เพิ่มขึ้นทั้งนี้ก็เพื่อเป็นการส่งเสริมการผลิตผู้ช่วยดูแลให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม นอกจากนี้ อาจต้องมีการพิจารณาแบ่งระดับผู้ช่วยดูแลตามสมรรถนะ การดูแล จากขั้นพื้นฐานไปถึงระดับซับซ้อนมากขึ้น รวมทั้งจัดให้มีการขึ้นทะเบียนภายหลังการจบหลักสูตรเพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลและติดตามภายหลังการศึกษาได้ ทั้งนี้เพื่อช่วยให้สามารถจัดหลักสูตรที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคได้อย่างเหมาะสมตามระดับความต้องการของผู้สูงอายุ

อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาวิจัยพบข้อจำกัดสำคัญในด้านบริบท คือ ถึงแม้ความคาดหวังทั้งของครูผู้สอนและผู้เรียนต่อหลักสูตรจะมีสูงก็ตาม แต่เนื่องจากศักยภาพของผู้เรียนที่มีความแตกต่างกันในด้านพื้นฐาน การศึกษาก่อนที่จะมาเรียนในหลักสูตร ครูผู้สอนจำเป็นต้องพัฒนาการจัดการเรียนการสอนแก่ผู้เรียนที่มีความแตกต่างหลากหลาย ให้เกิดการเรียนรู้อย่างเต็มความสามารถ และคำนึงถึงความต้องการใช้บริการของคนในสังคมเป็นสำคัญ

ด้านปัจจัยเบื้องต้น

ผลการประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้นของหลักสูตร พบว่า ครูผู้สอนและผู้สำเร็จหลักสูตรมีความเห็นว่าปัจจัยเบื้องต้นโดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ซึ่งในรายการที่ครูผู้สอนและผู้สำเร็จหลักสูตรประเมินสูงสุดเหมือนกันในด้านปัจจัยเบื้องต้นคือ อาจารย์เป็นผู้มีความรู้ ความเข้าใจลักษณะของหลักสูตรการดูแลเด็กเล็กและการดูแลผู้สูงอายุ (พ.ศ. 2553) โรงเรียนนวมศาสตร์ บริรักษ์เป็นอย่างดี ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการร่วมมือกันระหว่างผู้จัดการโรงเรียนกับครูผู้สอนในหลักสูตรได้ร่วมกันพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรร่วมกันมาตั้งแต่ในระยะแรกของการขอรับใบอนุญาตจัดตั้งโรงเรียน โดยผู้ขอรับใบอนุญาตโรงเรียนในขณะนั้นได้เชิญอาจารย์พยาบาลหลายท่านที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญในด้านต่างๆ มาร่วมกันเสนอแนวคิดในการจัดทำหลักสูตรและร่วมวิพากษ์หลักสูตรกระทั่งหลักสูตรผ่านการรับรองของกระทรวงศึกษาธิการ องค์ความรู้และทักษะทางวิชาการ และประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์เกี่ยวกับการดูแลเด็กเล็กและการดูแลผู้สูงอายุ ซึ่งสอดคล้องกับรายงานการวิจัยของ สุรีย์ เหล็กขำ (2553 : 142) ได้ศึกษาเรื่อง การประเมินและจัดทำแนวทาง

การพัฒนาหลักสูตรพยาบาล ศาสตร์บัณฑิต พ.ศ. 2545 สถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข พบว่า คุณลักษณะของอาจารย์พยาบาลเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในด้านวิชาการ/วิชาชีพ คุณธรรมจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพตลอดจนความเป็นครู แต่จำนวนอาจารย์ไม่เพียงพอ ทำให้สัดส่วนอาจารย์ต่อนักศึกษาไม่เป็นไปตามเกณฑ์ของสภาการพยาบาลและสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และทรัพยากรสนับสนุนนั้นในแต่ละวิทยาลัยฯ สามารถจัดเตรียมความพร้อมในด้านอาคารสถานที่ โสตทัศนูปกรณ์ ห้องสมุด และระบบการสืบค้นทางอินเทอร์เน็ตที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนมีความสะดวกพร้อมใช้

อย่างไรก็ตาม จากผลการศึกษาวิจัย พบข้อมูลที่สำคัญในการประเมินผลด้านปัจจัยเบื้องต้นว่า เนื่องจากโรงเรียนเป็นหน่วยงานขนาดเล็ก มีพื้นที่คับแคบและรองรับนักเรียนในแต่ละรุ่นได้น้อย จึงทำให้การจัดบรรยากาศสำหรับการเรียนการสอน สื่อและอุปกรณ์ต่างๆ ติดขัด โดยเฉพาะการใช้เทคโนโลยีเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน การสืบค้นข้อมูลต่างๆ และการขาดแคลนหนังสือในห้องสมุด เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้อาจารย์ผู้สอนและผู้สำเร็จหลักสูตรเห็นตรงกันว่าโรงเรียนควรได้รับการปรับปรุง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรีไพบุลย์ ศิริมังคละ และคณะ (2550) ที่กล่าวว่า ควรมีการปรับปรุง โสตทัศนูปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดความทันสมัย และเอื้อต่อการเรียนการสอน ควรมีปริมาณและคุณภาพให้เพียงพอ ทั้งนี้สอดคล้องกับข้อมูลจากผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับงบประมาณที่ต้องนำมาจัดสรรสำหรับ

การจัดการเรียนการสอน ซึ่งมีค่อนข้างจำกัด ทำให้โรงเรียนไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของครูผู้สอนและผู้เรียนได้

ด้านกระบวนการ

ผลการประเมินด้านกระบวนการของหลักสูตร พบว่า ครูผู้สอนและผู้สำเร็จหลักสูตรมีความเห็นว่าด้านกระบวนการของหลักสูตรโดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ซึ่งในรายการที่ครูผู้สอนประเมินสูงสุดในด้านกระบวนการ คือ ครูผู้สอนมีความรู้ความสามารถในการวัดและประเมินผลเป็นอย่างดี ครูผู้สอนมีการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในเนื้อหาวิชาที่สอน มีการแจ้งผลการประเมินการเรียนการสอนให้ผู้เรียนทราบ และรายการที่ผู้สำเร็จหลักสูตรประเมินไว้สูงสุด คือ ครูผู้สอนมีวิธีการประเมินผลที่หลากหลายเหมาะสมสอดคล้องกับวิธีการสอน ทั้งนี้ หากพิจารณาแล้วจะพบว่าความคิดเห็นต่อการประเมินด้านกระบวนการของทั้งสองกลุ่มเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยครูผู้สอนก็ได้ประเมินตนเองต่อการวัดและประเมินผลไปในทิศทางที่ดี ส่งผลให้เห็นว่าในขณะอยู่ในกระบวนการเรียนการสอนมีการนำวิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายมาใช้ในห้องเรียนจริง จึงส่งผลให้นักเรียนเกิดความพึงพอใจในกระบวนการวัดและประเมินผลของครูผู้สอนในหลักสูตร ซึ่ง วิชัย วงษ์ใหญ่ (2543 : 108-110) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลว่า ครูผู้สอนจะต้องมีการวัดและประเมินผลที่มีความหลากหลาย เหมาะสมและสอดคล้องกับวิธีการสอนในรูปแบบต่างๆ และควรแจ้งผลการเรียนการประเมินผลให้ผู้เรียนได้ทราบทุกครั้งเพื่อพัฒนาตนเอง

ด้านผลผลิต

ผลการประเมินด้านผลผลิตของหลักสูตร พบว่า ครูผู้สอน ผู้สำเร็จหลักสูตร และผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จหลักสูตรมีความเห็นว่า ด้านผลผลิตของหลักสูตรโดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ซึ่งในรายการที่ครูผู้สอนประเมินสูงสุดในด้านผลผลิต คือ มีคุณธรรมควบคู่ไปกับการทำงานอย่างมุ่งมั่นเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม รายการที่ผู้สำเร็จหลักสูตรประเมินสูงสุด คือ ให้บริการพยาบาลโดยนำองค์ความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่สังคม รายการที่ผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จหลักสูตรประเมินไว้สูงสุด คือ ผู้ได้บังคับบัญชามีความสามารถในการปรับตัวและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ จากผลการศึกษาที่พบจะเห็นได้ว่าการประเมินผลผลิตนั้นจะเป็นความคาดหวังของแต่ละกลุ่มว่าเมื่อผู้สำเร็จหลักสูตรจบการศึกษาไปแล้วจะสามารถนำความรู้และทักษะที่ได้เรียนมาไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองในด้านการปฏิบัติงานเพื่อดูแลและให้การพยาบาลเด็กเล็กและผู้สูงอายุได้เป็นอย่างดี ควบคู่ไปกับการมีคุณธรรม จริยธรรมในการปฏิบัติงาน ทั้งนี้จะเห็นได้ว่าผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จหลักสูตรนั้นคาดหวังแต่เพียงว่าผู้สำเร็จหลักสูตรนั้นเมื่อจบไปแล้วจะสามารถปรับตัวและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ซึ่งจากงานวิจัยของ วิไลวรรณ ทองเจริญ และคณะ (2556 : 86-87) ซึ่งได้ศึกษาระดับและเปรียบเทียบความพร้อมในการประกอบวิชาชีพพยาบาลของนักศึกษา ก่อนและหลังได้รับการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน พบว่า นักศึกษามีความพร้อมต่อการประกอบวิชาชีพพยาบาลด้านประสบการณ์และทักษะการปฏิบัติการ

พยาบาล เพิ่มมากขึ้น สามารถคิดอย่างเป็นระบบ มีความรอบคอบในการทำงาน ช่วยให้มีความพร้อมในการประกอบวิชาชีพ เนื่องจากผู้เรียนได้ปฏิบัติงานตามบทบาทของพยาบาลวิชาชีพ ได้รับการถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ต่างๆ ในสถานการณ์จริง จากพี่พยาบาล ผ่านการมีปฏิสัมพันธ์ต่อการให้การให้ความช่วยเหลือ สอน แนะนำ และให้กำลังใจ รวมทั้งมีการแก้ปัญหาร่วมกันระหว่างที่มีกิจกรรมการเรียนรู้ ทำให้เกิดการเรียนรู้จากการทำงานร่วมกับผู้อื่น ดังนั้นจึงต้องใช้เวลาในการปรับตัวเพื่อการเรียนรู้สิ่งใหม่

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1. โรงเรียนควรมีการทบทวนและปรับปรุงหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความทันสมัย
2. โรงเรียนควรมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนหรือปรับปรุงอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ให้มีปริมาณเพียงพอต่อจำนวนนักเรียน
3. โรงเรียนควรจัดบริการหนังสือค้นคว้าอ่านเพิ่มเติมในสาระวิชาที่สอดคล้องกับหลักสูตรในห้องสมุด เพื่อให้ความหลากหลายมากขึ้น
4. โรงเรียนควรปรับปรุงสภาพแวดล้อม และจัดบรรยากาศให้เอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนการสอน

5. การบริหารหลักสูตรควรพัฒนาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นทั้งในการวางแผน การประชาสัมพันธ์ การประสานงาน การประเมินผล และการปรับปรุงแก้ไข การบริหารหลักสูตรให้ดียิ่งขึ้นจะทำให้การนำหลักสูตรไปใช้ประสบความสำเร็จ ทำให้การจัดการศึกษาบรรลุเป้าหมายของหลักสูตร

เอกสารอ้างอิง

- ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ. (2550). **การจัดและการบริหารงานวิชาการ**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- มารุต พัฒนาผล. (2554). “การประชุมวิชาการระดับชาติ ศรีนครินทรวิโรฒวิชาการครั้งที่ 5” วันที่ 17-18 มีนาคม, หนังสือ Proceeding (หน้า 471-475), 2554. สืบค้นจาก <http://research.swu.ac.th/index.php?option=books&page=2> (1 มิถุนายน 2557)
- वलันต์ ปรีดานันต์. (2553). **การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเทศบาลเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม**. กรุงเทพฯ : การค้นคว้าอิสระ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริการการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2543). **การพัฒนาหลักสูตร**. กรุงเทพฯ : สำนักมาตรฐานการอุดมศึกษา.
- วิไลวรรณ ทองเจริญ และคณะ. (2556). ผลการเรียนรู้การจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงานในวิชาปฏิบัติเสริมทักษะการพยาบาลต่อความพร้อมในการประกอบวิชาชีพของนักศึกษาพยาบาล, *J Nurs Sci.* 31(4) : หน้า 79-89. สืบค้นจาก http://www.ns.mahidol.ac.th/english/journal_NS/pdf/vol31/issue4/vilaivan.pdf (21 เมษายน, 2558)
- ศศิธร ชิดน่ายี และคณะ. (2554). การประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรผู้ช่วยพยาบาล (หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2551) วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรดิตถ์. **วารสารวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรดิตถ์**, ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 หน้า 45-56.
- ศิริพันธุ์ สาสัตย์ และคณะ. (2553). การพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพผู้ช่วยดูแลผู้สูงอายุ. **วารสารสภาการพยาบาล**, ปีที่ 25 ฉบับที่ 1 : มกราคม-มีนาคม หน้า 38-52.
- สถาบันวิจัยประชากรและสังคม. (2549). **การฉายภาพประชากรของประเทศไทย พ.ศ. 2548-2568**, มหาวิทยาลัยมหิดล. สืบค้นจาก <http://www.ipsr.mahidol.ac.th/IPSR/AnnualConference/Conferencell/Article/Download/Article02.pdf> (10 มิถุนายน 2557)

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย

ครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาประเมินเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดทำหลักสูตรหรือผู้ใช้หลักสูตร
2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบหลักสูตรกับของโรงเรียนอื่นที่มีลักษณะคล้ายกัน

สุนีย์ โยคะกุล และอัฐพร หิรัญพฤษ. (2552). การศึกษาความต้องการบุคลากรของ
สถานบริการในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขและองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในสาขา
วิชาที่สถาบันพระบรมราชชนกผลิตปี พ.ศ. 2551-2555. **วารสารวิจัยทาง
วิทยาศาสตร์สุขภาพ**, ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 : มกราคม-มิถุนายน, หน้า 28-34.

สุรีย์ เหล็กขำ. (2553). **การประเมินและจัดทำแนวทางการพัฒนาหลักสูตรพยาบาลศาสตร
บัณฑิต พ.ศ. 2545 สถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข**. กรุงเทพฯ :
ปริญญาคุชฎ์บัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

Stufflebeam, D. (1968). **Evaluation as Enlightenment for Decision-making**. Ohio :
Ohio State, University Evaluation Center.

_____. (1971). **Evaluation and Decision-making**. Illinois : Peacock Publisher.

